

nilor (3)

Mormântul Eroului Necunoscut

Prin „Legea pentru cinstirea memoriei eroilor căzuți”, promulgată de Regele Ferdinand I, la 23 august 1920, se prevedea ridicarea în Capitală a unui cenotaf al eroilor, pe care să fie depusă o „Carte de Aur”, în cuprinsul căreia să se regăsească numele tuturor celor care s-au jertfit pentru glia străbună. Aceeași lege stabilea și ca „Ziua Eroilor”, sărbătoarea anuală de cinstire a memoriei celor ce-au murit pentru țară, să se desfășoare pe tot cuprinsul patriei în ziua sărbătorii creștine „Înălțarea Domnului”.

Dar, adoptarea de unele țări beligerante (Franța, Anglia, SUA, Italia) a ideii „eroului necunoscut” a determinat și România ca în 1923 să renunțe la proiectul cenotafului, hotărându-se ca de „Ziua Eroilor” (17 mai 1923), în București, să fie înhumat, cu funeralii naționale, rămășițele pământești ale unui „erou necunoscut, care să simbolizeze astfel sacrificiul tuturor celor ce-au căzut pentru țară”. Ceremonia desemnării Eroului Necunoscut a avut loc la 14 mai 1923, la Mărășești, mic orășel din județul Putna (azi, Vrancea), dar cu deosebită rezonanță în istoria primei mari conflagrații mondiale. În prealabil, în perioada 11-13 mai 1923 au fost aduse 10 sicrie cu eroi necunoscuți de pe câmpurile de luptă de la: Jiu, Prahova, București, Dobrogea, Mărăști, Mărășești, Oituz, Târgu Ocna, Ardeal, Basarabia și așezate pe două rânduri pe un mare catafalc aflat în fața altarului bisericii „Adormirea Maicii Domnului”. În ziua de 14 mai, în cadrul unui impunător

ceremonial militar religios, copilul de trupă Amilcar Săndulescu, orfan de război, ținut de mână de ministrul de război, general Gheorghe Mărdărescu, a ales dintre cele 10 sicrie pe cel de-al patrulea din primul rând, rostind simbolic: „Acesta este tatăl meu”. Pe data de 15 mai 1923, Eroul Necunoscut a fost adus la București și depus pentru pelerinaj la biserica „Mihai Vodă”, până pe data de 17 mai. În această ultimă zi, în prezența regelui României, Ferdinand I, a numeroase oficialități civile și militare, din țară și străinătate, a unui numeros public, Eroul Necunoscut a fost înhumat „de veci” în Parcul Carol, pe terasa din fața Muzeului Militar Național.

În 1958, Eroul Necunoscut a fost strămutat în parcul din fața Mausoleului Eroilor Neamului din Mărășești.

Prefacerile democratice din România, de după revoluția din 22 Decembrie 1989, au dat posibilitatea readucerii Eroului Necunoscut în Capitala țării.

În baza Hotărârii Guvernului nr. 666 din 20 septembrie 1991, la 26 septembrie 1991,

ul de foc”

Vara eroică

✎ Maior Florin ȘPERLEA

În vara anului 1917 au avut loc trei operații militare în Moldova, una ofensivă, la Mărăști, și două defensive, la Mărășești și Oituz, care au îngăduit factorilor de decizie politică și militară să salveze teritoriul național, atât cât mai rămăsese din acesta după eșecul campaniei din anul 1916. Acțiunile militare ale armatei române în „Triunghiul de foc” au zădărnicit planurile inamicului și au oferit un însemnat răgaz României în vederea continuării luptei. Evenimentele din Rusia au creat însă un cadru militar și politic deosebit, care a năruit orice posibilitate pentru România de a mai continua războiul. Însă splendoarea eroismului ostașilor români în vara anului 1917 nu este cu nimic diminuată.

Observatorul militar vă prezintă, în trei numere consecutiv, pagini dedicate celor trei bătălii din vara anului 1917, de la Mărăști, Mărășești și Oituz, în care militarii români au înscris în cartea de istorie a neamului pagini de glorie și eroism legendar. Lor li se adresează regele Ferdinand I, la 12/25 august 1917, astfel: „Cu piepturile voastre ați ridicat un zid mai tare decât granitul. (...)”

*Ferdinand I, rege al României.
Stampă de Duratzo*

Cu mândrie mă uit la voi și vă aduc mulțumirile mele călduroase și recunoștința mea ofițerilor și trupei care v-ați purtat atât de bravi. Onoare acelora care și-au lăsat viața pentru apărarea patriei lor!”

Crucea de pe Muntele Caraiman

Ridicat pe vârful secundar al Muntelui Caraiman (2.291 m), din rațiuni ce țineau de vizibilitatea asigurată monumentului, dar și de simbolismul locului (aici, în Bucegi, militarii români dăduseră importante jertfe de sânge, iar Valea Prahovei era cel mai cunoscut culoar de acces între Transilvania, inima românismului, și capitala țării, București), ansamblul monumental este compus dintr-un soclu de 7,5 m înălțime și crucea propriu-zisă, de circa 30 m înălțime, care a fost încastrată direct în stâncă.

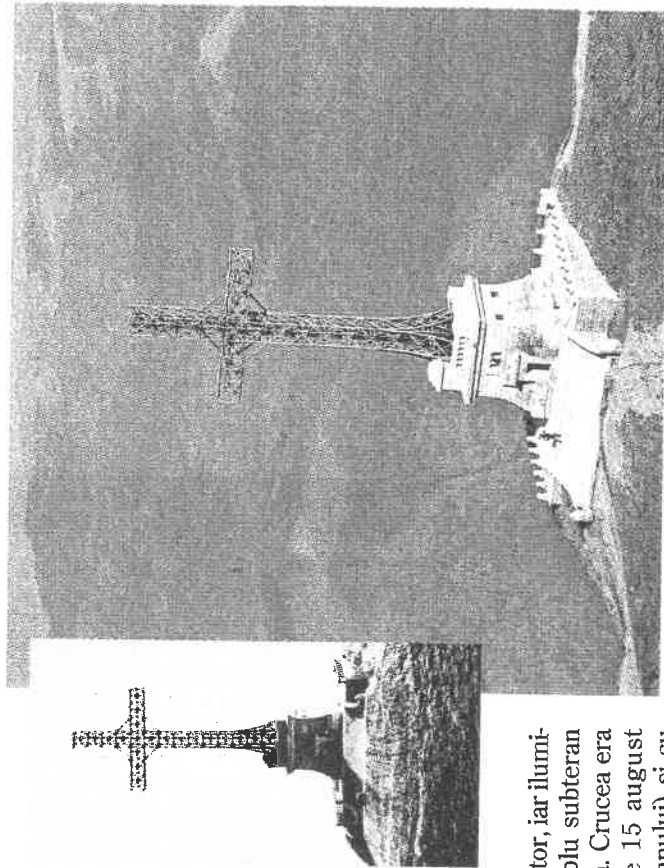
Proiectul ansamblului, edificat din inițiativa reginei Maria, a fost realizat de arhitecții Georges Cristinel și Constantin Procopiu. Construcția a început în anul 1926 și s-a sfințit doi ani mai târziu, de înălțarea Sfintei Cruci.

La ridicarea monumentului au participat numeroși voluntari, mobilizați de Societatea „Cultul Eroilor”, materialele de construcție fiind

transportate cu ajutorul funicularului Schiel al Fabricii de Hârtie și cu ajutorul carelor cu boi.

Socul din beton armat, îmbrăcat în piatră de calcar fasonată și îngrijit roșu, a fost realizat la doi ani după sfințirea Crucii, în 1930, și adăpostea un generator electric care punea în funcțiune 120 de becuri de 500

MW. Cu timpul s-a renunțat la acest generator, iar iluminarea s-a făcut prin cablu subteran de la Stația de la Coștila. Crucea era aprinsă în noaptea de 15 august (Adormirea Maicii Domnului) și cu prilejul Înălțării Domnului, când se cinstește și Ziua Eroilor.

Pagini realizate de Serviciul Istoric al Armatei.

Vara eroică

Monumentele reîntregirii

Eroismul militarilor români a fost exemplar și la Oituz. La atacul ireșoaiei, la Coșna, ei au reușit să zădărnicească planul strategic al adversarului, împiedicând trupele germano-austro-ungare să pătrundă în Valea Troțușului. Țăuri de victorie de la Mărășești, cea de a Oituz se înscrie în epopeea eroică a românilor, în vara anului 1917, contribuind în mod decisiv la păstrarea statului național. Am încercat să prezentăm aici câteva dintre monumentele ridicate, după încheierea Primului

✎ Maior Florin ȘPERLEA

Bătălia a fost declanșată la 26 iulie/8 august, la două zile după începutul Bătăliei de la Mărășești. Inamicul, care dispunea de forțe net superioare celor române (54 de batalioane și 200 de guri de foc de asediu, comparativ cu 34 de batalioane și 104 guri de artilerie ale Corpului 4 Armată română), plănuia să atragă forțele de la Mărășești și să execute o lovitură principală pe direcția Onești. Operația de la Oituz s-a desfășurat în două etape. *Prima* – din 26 iulie/8 august până la 5/18 august – a cuprins luptele desfășurate de trupele române pentru zădărnicierea primei încercări a Corpului 8 Armată austro-ungar, subordonat Grupului Gerok, de a pătrunde în valea Troțușului. *Cea de-a doua etapă* corespunde confruntărilor înverșunate dintre 6/19 și 9/22 august, când, o nouă tentativă a inamicului de a pătrunde pe aceeași direcție, a fost respinsă.

În etapa inițială, după eforturi succesive, cu mari pierderi, trupele germane au izbutit să pătrundă în sectorul central al frontului doar circa

6 km. În ziua de 30 iulie/12 august, cea de-a cincea zi a Bătăliei de la Oituz, unitățile Diviziei 7 Infanterie și Batalionul de vânători de munte, în cooperare cu Regimentul 196 Infanterie rus, vecinul de la dreapta Armatei 2 Române, au primit ordin să contraatace și să recucerească dealul Cireșoaia. Executat energic, acest contraatac a dat rezultatele scontate, pierderile fiind deosebit de grele de ambele părți.

Bătălia de la Oituz

La 6/18 august a început cea de-a doua etapă a Bătăliei de la Oituz. În ziua în care în sectorul Mărășești trupele Armatei 1 Române opreau atacul inamic, Grupul Gerok a reluat ofensiva, făcând efortul cu Divizia 117 Infanterie germană la centrul dispozitivului, în fâșia apărată de Divizia 1 Cavalerie română. Atacul a fost concentrat asupra dealului

Coșna, de unde se amenința valea Troțușului. Lupte deosebit de grele s-au dat în zilele următoare, cu atacuri și contraatacuri de fiecare parte. După 9/22 august, la Oituz, au continuat numai bombardamentele reciproce de artilerie și atacurile locale respinse prin contraatacuri.

În Bătălia de la Oituz, vitejii apărători ai Armatei 2 române s-au ridicat la înălțimea misiunii, oprind ofensiva dușmană cu prețul unor jefte durezoase. Între 26 iulie/9 august și 9/22 august, au căzut în luptă 1.800 de oameni (din care 52 de ofițeri), 4.850 au fost răniți (dintre care 143 de ofițeri) și 5.700 au fost dați dispăruți (dintre care 27 de ofițeri). În total, peste 12.000 de luptători.

Prin rezultatele ei, ca și prin consecințele nemijlocite asupra desfășurării de ansamblu a întregii campanii, operația de apărare de la Oituz a depășit nivelul tactic-operativ, având, incontestabil, o valoare operativ-strategică. Rezistența a barat drumul spre zona carboniferă și petroliferă de pe valea Troțușului. Și în această bătălie, ostașul român a reliefat valoarea patriotismului său. „*Pe aici nu se trece*” fiind rostirea soldaților care și-au apărât pământul.